

Kela[®]

Põhiline toimetulekutoetus

Viimase abinõu majanduslik toetus

Lühidalt ja selgelt

Sisukord

Põhiline toimetulekutoetus	1
Milliste kulude katmiseks võib põhilist toimetulekutoetust saada?	2
Põhiosa	2
Muud põhikulud	3
Kuidas tulud mõjutavad toetust?	3
Kuidas toetust arvutatakse?	4
Taotlemine ja maksmine	5
Maksukohustus	6
Toetuse kontrollimine	7
Kela teenused ja kontaktandmed	8

Põhiline toimetulekutoetus

Selles brošüüris käsitletakse põhilist toimetulekutoetust. Võite seda Kelast saada, kui teie tuludest ja varadest ei piisa sellisteks vältimatuteks igapäevakuludeks nagu toit ja eluase. Tuluks arvestatakse ka muud sotsiaalhüvitised.

Kela määrab toetuse taotluse alusel, nii et toetusi tuleb taotleda Kelast.

Võite taotleda toetust interneti teel või täites taotlusvormi:

www.kela.fi/asiointi
www.kela.fi/lomakkeet

Kela toetuste alused on seadusega kindlaks määratud. Kui Kela otsustab toetuse määrata, käsitletakse iga taotleja olukorda individuaalselt. Taotlejate olukord ja toetusvajadus võivad olla väga erinevad. Seetõttu on ka toetuste suurus erinev.

Brošüüris käsitletakse põhilist toimetulekutoetust 2017. aastal. Selles ei käsitleta kõiki toetuse üksikasju.

Teave toetuse määra kohta on eraldi lisas, mille võib saada veebiaadressilt **www.kela.fi/toimeentulotuki** või mida võib küsida Kela büroost.

Toetuste ja teenuste lisateave

Muud toimetulekuga seotud Kela toetused on näiteks eluasemetoetus ja töötuskaitse. Neid on käsitletud eraldi brošüürides. Kohaliku omavalitsuse oluliste toetuste ja teenuste kohta saab teavet omavalitsuse veebisaidilt või sotsiaalametist. Omavalitsuse toetused on näiteks täiendav ja ennetav toimetulekutoetus. Tervishoiu kohta saab teavet tervisekeskusest.

Baastoimetulekutoetuse põhilised terminid soome keeles:

- Baastoimetulekutoetus = Perustoimeentulotuki
- Täiendav ja ennetav toimetulekutoetus = Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki
- Tähtsuselt esimene soodustus ja tähtsuselt viimane soodustus = Ensijainen etuus ja viimesijainen etuus
- Põhiosa = Perusosa
- Arvestus = Laskelma
- Maksekohustus = Maksusitoumus.

Toimetulekutoetus

Võite taotleda toimetulekutoetust, kui teie tuludest ja varadest ei piisa sellisteks vältimatuteks igapäevakuludeks nagu eluase, toit, tervishoid ja rõivad.

Toimetulekutoetus koosneb kolmest osast:

- põhiline toimetulekutoetus;
- täiendav toimetulekutoetus;
- ennetav toimetulekutoetus.

Põhiline toimetulekutoetus taotletakse Kelast.

Teil võib olla erilisi kulusid, mille katmiseks ei anta põhilist toimetulekutoetust. Sellisel juhul võib kohaliku omavalitsuse sotsiaalamet anda Teile täiendavat või ennetavat toimetulekutoetust omal äranägemisel.

Taotlege alati kõigepealt Kelast põhilist toimetulekutoetust. Vajaduse korral võite taotleda samas taotluses ka täiendavat või ennetavat toimetulekutoetust. Kela võib soovi korral edastada täiendavat või ennetavat toimetulekutoetust puudutava taotluse kohalikule omavalitsusele.

Milliste kulude katmiseks võib põhilist toimetulekutoetust saada?

Põhiline toimetulekutoetus on ette nähtud selliste vältimatute kulude katmiseks nagu toit ja rõivad.

Tavalised igapäevakulud moodustavad koos toetuse põhiosa.

Põhiosa hõlmab järgmisi kulusid:

- kulud toidule;
- kulud rõivastele;
- minimaalsed tervishoiukulud (nt käsimüügiravimid, mille ostmiseks ei ole vaja arsti retsepti);
- isiklikust ja kodu puhtusest tulenevad kulud;
- kohaliku ühistranspordi kasutamine;
- ajalehe tellimus;
- telefoni ja arvuti kasutamine (võrguühendus);
- harrastused ja huvitegevused;
- muud asjaomased igapäevase toimetulekuga seotud kulud.

Nende kulude eest ei ole vaja esitada arveid ega muid tõendeid.

Muud põhikulud

Olenevalt olukorrast võidakse toetust anda ka muude põhikulude katmiseks.

Need kulud on järgmised:

- eluasemekulud (nt rent, osamakse, elekter ja kodukindlustus);
- vältimatud kolimiskulud;
- riiklike tervishoiuteenuste kulud, mis ei sisaldu põhiosas (nt tervisekeskuse visiiditasu);
- omavalitsuse korraldatud laste päevahoiu kulud ja koolilaste hommiku- ja pärastlõunategevuste kulud;
- teatud kulud, mis tulenevad perekonnast eraldi elavale vanemale lapsega kohtumisest;
- vältimatud kulud isikutunnistuse, elamisloa või reisidokumendi hankimiseks.

Peate esitama Kelale nende kulude kohta selgituse (nt rendileping või arve). Kela arvestab muid põhikulusid üldiselt nende tegelikus suuruses, kui need on mõistlikud.

Kuidas tulud mõjutavad toetust?

Põhilise toimetulekutoetuse määra mõjutavad kõik teil ja teie perekonnal olemas olevad tulud ja varad. Tulude hulka arvestatakse nii sotsiaaltoetused kui ka Kela muud toetused.

Põhiline toimetulekutoetus on viimase abinõu majanduslik toetus. See tähendab, et te peate taotlema kõigepealt muid toetusi, mida teil on õigus saada. Kela toetused on näiteks töötuskaitse, eluasemetoetus, pensionid, õpingutoetus, haigushüvitis, vanemapäevarahaga, lapselisa, koduhoiutoetus ja elatistoetus.

Toimetulekutoetuse otsustamisel võetakse arvesse netotulu ehk tulu pärast maksude tasumist.

Tuleb meeles pidada, et toimetulekutoetust mõjutavad ka kasutada olevad varad, näiteks pangakontol olev raha.

Kuidas toetust arvutatakse?

Toetuse määra arvutamiseks lahutatakse tuludest kulud. Põhiosa hõlmab kulusid.

Kela arvutab selle tulude ja kulude alusel.

Arvutuse abil selgub, kui suurt põhilist toimetulekutoetust te võite saada.

Teile makstakse põhilist toimetulekutoetust, kui abikõlblikud kulud ületavad tulusid.

Toetus võrdub tulude ja kulude vahega. Toimetulekutoetus on maksuvaba.

Katsetage Kela kalkulaatorit

Kela veebiaadressil on kättesaadav kalkulaator.

Selle abil saate arvutada, kui suurt põhilist toimetulekutoetust te võite saada:

 www.kela.fi/laskuri

Näide

Sanna on töötu üksikema, kellel on kaks üle 10-aastast last. Ta taotleb raske majandusliku olukorra tõttu Kelast põhilist toimetulekutoetust.

Perekonna tuludena arvestatakse järgmisi tulusid:

- tööturutoetus + lapse lisatoetus: 646,72 eurot
- lapselisa + üksikvanema lisatoetus: 298,65 eurot
- eluasemetoetus: 608,80 eurot
- elatistoetus: 309,54 eurot

Tulud kokku: 1863,71 eurot

Perekonna kuludena arvestatakse järgmisi kulusid:

- üür 810 eurot
- vesi 45 eurot
- tavalised igapäevakulud ehk perekonna suurusest olenev põhiosa: 1189,48 eurot (üksikvanem 534,05 eurot + esimene üle 10-aastane laps 339,85 eurot + teine üle 10-aastane laps 315,58 eurot)

Kulud kokku: 2044,48 eurot

Tuludest lahutatakse kulud:
1863,71 eurot – 2044,48 eurot =
–180,77 eurot

Sanna perekonnale makstakse põhilist toimetulekutoetust 180,77 eurot.

Summad on 2016. aasta tasemel.

Kuidas ja millal võite toetust taotleda?

Võite taotleda põhilist toimetulekutoetust käesoleva kuu jaoks või alates järgmise kuu algusest.

Taotlemine internetis

Võite taotleda põhilist toimetulekutoetust veebiaadressil

 www.kela.fi/asiointi

Asjaajamisteenusesse saate sisse logida oma internetipanga kasutajatunnuste või mobiil-ID-ga.

Toetust interneti kaudu taotledes kiirendate oma taotluse läbivaatamist.

Interneti teel saab ka lihtsasti edastada kõik vajalikud lisad.

Kui Kela hüvitiste käsitleja vajab teie taotluse läbivaatamiseks lisaandmeid, võtab ta teiega ühendust.

Taotlemine taotlusvormi kasutades

Võite kasutada toetuse taotlemiseks ka taotlusvormi.

Taotlusvormi saate Kela veebisaidilt aadressil

 www.kela.fi/lomakkeet

Taotlusvormi saab ka Kela büroodest.

- Kontrollige taotluselt, millised dokumendid tuleb sellele lisada, ja lisage need taotlusele.

- Saatke taotlusvorm posti teel Kelale.

Taotlused ja lisad võib saata Kela postiaadressil.

Vt veebisaidilt

www.kela.fi/postiosoitteet

millisele aadressile

tuleb kiri saata.

Aadressi võite ka küsida

helistades Kela infotelefonile.

Küsi lisateavet

 helistades Kela infotelefonile.
020 692 207 (soome keeles)

 või Kela büroost.

Suuline taotlemine

Kui Teil ei ole võimalik

taotleda põhilist toimetulekutoetust

interneti teel või taotlusvormi

kasutades,

võite seda taotleda ka suuliselt.

Sel juhul võtke ühendust

Kela infotelefoni

või Kela bürooga.

Kui kaua taotluse läbivaatamine kestab?

Täitke oma taotlusvorm hoolikalt ja edastage Kelale kõik lisad, mis on selle taotluse puhul vajalikud. See kiirendab taotluse läbivaatamist.

Kui taotlus sisaldab kõiki vajalikke andmeid, teeb Kela otsuse 7 tööpäeva jooksul.

Kui Kela nõustub teiega, et taotlus on kiireloomuline, teeb ta otsuse samal või järgmisel tööpäeval.

Kui Kela on taotluse läbi vaadanud, saadetakse teile koju otsus toetuse andmise kohta.

Otsuses täpsustatakse, kui suurt toetust te saate. Otsus sisaldab ka selle aluseks olevaid põhjendusi. Saate otsuse ka siis, kui see on negatiivne.

Kui esitasite taotluse Kela asjaajamisteenuse kaudu, võite selle kaudu jälgida ka oma taotluse läbivaatamise käiku.

Kui olete taotluse juba Kelale esitanud ja soovite edastada lisaandmeid või muid lisasid, võite ka seda teha asjaajamisteenuse kaudu.

Toetuste maksmine

Põhilise toimetulekutoetuse maksepäev on kuu esimene pangapäev. Kui teie toetust ei jõuta nõuetekohaselt välja maksta maksepäeval, makstakse see koos otsuse tegemisega. Sellisel juhul saabub raha teie pangakontole 2 pangapäeva jooksul pärast otsuse tegemist.

Kui soovite, võib Kela maksta põhilise toimetulekutoetuse arvelt teie üüri otse üürileandjale või maksta otse teie elektriarve või kodukindlustuse arve.

Kui Kela maksab arve, lahutab ta makstud summa põhilise toimetulekutoetuse määra. Kela ei või arvet maksta, kui teile määratud põhilisest toimetulekutoetusest ei piisa selleks.

Toetuse maksmine maksukohustusena

Osa põhilisest toimetulekutoetusest võidakse anda maksukohustusena näiteks ravimite või prillide ostmiseks.

Saate maksukohustuse koos otsusega. Maksukohustuses täpsustatakse, mille ostmiseks saab seda kasutada.

Kui teile määratakse põhiline toimetulekutoetus, saate koos sellega maksukohustuse apteegi jaoks. Maksukohustusega saab osta vajalikke retseptiravimeid. Ravimitega seotud maksukohustus edastatakse interneti teel Kelast apteeki. Apteegis piisab Kela kaardi ja isikutunnistuse esitamisest.

Põhilise toimetulekutoetuse kontrollimine

Teatage kindlasti Kelale, kui teie olukorras toimuvad muutused, mis mõjutavad põhilise toimetulekutoetuse määra. Sellisteks muutusteks on näiteks tulude suurenemine või vähenemine.

Kuidas Kelaga ühendust saada?

Teil on võimalik saada personaalset teenust Kela nõustajalt.

Helistades Kela infotelefonile.
020 692 207 (soome keeles)

või külastage lähimat Kela bürood.

Kui teie olukord on muutunud või vajate muidu isiklikku nõu Kela toetuste taotlemise kohta, võite broneerida endale aja Kela telefoniteeninduse või büroo klienditeeninduse kasutamiseks.

Aega saab hõlpsasti broneerida Kela asjaajamisteenuse kaudu:

www.kela.fi/ajanvaraus.

Kas teil või teie perekonnal on vaja pidada nõu kohaliku omavalitsuse sotsiaalameti ametnikuga?
Kela ja kohalik omavalitsus teevad koostööd olenevalt olukorrast.

Kela teenindab

Võite ajada oma Kelaga seotud asju hõlpsasti interneti kaudu. Teavet saab Kela veebisaidilt. Võite arvutada kalkulaatori abil toetuste suurusi. Kela veebisait asub aadressil **www.kela.fi**

Küsi Kela teid nõu interneti teel aadressil **www.kela.fi/kysykelasta**

Kela asjaajamisteenuste kaudu on turvaline ajada asju internetis. Asjaajamisteenusesse saate sisse logida oma internetipanga kasutajatunnuste või mobiil-ID-ga.

Kela asjaajamisteenuse kaudu võite:

- taotleda Kela toetusi;
- saata lisasid;
- vaadata oma taotluse käsitlemise seisu;
- teavitada muudatustest.

Kela asjaajamisteenus asub aadressil **www.kela.fi/asiointi**

Telefoni teel

 Toimetulekutoetus
020 692 207 (soome keeles)

Büroos või ühisteeninduspunktis

 Kela bürood teenindavad kõikides Kela toetustega seotud küsimustes.

Lähima Kela büroo või ühisteeninduspunkti aadressiandmed leiate internetist

 www.kela.fi/yhteystiedot

Aja broneerimine

Võite broneerida aja Kela büroosse või telefoninõustamisele. Broneerige aeg, kui teie elus on toimunud suur muutus või on tegemist keeruka probleemiga.

Broneerige aeg veebiaadressil **www.kela.fi/ajanvaraus**

või helistage numbrile **020 692 207**.

Kui vajate tõlkeabi, võtke ühendust Kelaga või vaadake lisateavet aadressilt

 www.kela.fi/tulkkaus

Teatage muudatustest

Kui saate mingit Kela toetust, ärge unustage teavitada Kelat kohe, kui teie olukord muutub. Olukorra muutumine võib puudutada eluaseme, tulude, laste arvu või peresuhete muutumist.

Teie vastutate omalt poolt selle eest, et Kelal oleks kasutusel õiged andmed. Sellisel juhul makstakse teile toetust õiges suuruses.

Vaide esitamine

Kui te ei ole nõus Kela otsusega põhilise toimetulekutoetuse kohta, võite taotleda selle muutmist Kelale vaide esitamisega. Otsusele on lisatud vaide esitamise juhised.

Küsimuste korral pöörduge kõigepealt Kela poole:

Toimetulekutoetus

020 692 207

Kui Teil on toetuse või väljastatud otsuse kohta küsimusi, võtke ühendust!

Ajateenija toetused_____020 692 200
Eluasemetoetused_____020 692 201
Pensioniküsimused_____020 692 202
Kela kaart ja
ELi ravikindlustuskaart__020 692 203
Taastusravi_____020 692 205
Toetused lastega
peredele_____020 692 206

Välja- ja sisseränne_____020 634 0200
Lähedase surma korral__020 692 208
Toetused õppurile_____020 692 209
Haigestumine_____020 692 204
Toetused töötuse ajal__020 692 210
Toimetulekutoetus_____020 692 207
Puudega inimeste
toetused_____020 692 211

Kela brošüürid

Kodu ja perekond

Toetused lastega perekondadele ja eluasemetoetused

Tervis ja taastusravi

Haigushüvitised ja päevarahad, taastusravi ja puudega inimeste toetused

Õpingud

Õppuri toetused ja ajateenija toetused

Töötus

Toetused töötuse ajal

Pensionile jäämine

Pensionikaitse, eluasemetoetus ja hooldustoetus

Elama asumine Soome või Soomest välismaale

Kuidas saate abi Soome sotsiaalkaitselt ja mis juhtub, kui asute elama välismaale?

Põhiline toimetulekutoetus

Viimase abinõu majanduslik toetus

Brošüürid on saadaval Kela büroodes ja ühisteeninduspunktides. Brošüüride muud keeleversioonid on kättesaadavad veebiaadressil www.kela.fi/muutkielet